

INLEIDING

In dit strategisch beleidsplan beschrijven we de ambities van de VGCT voor de komende drie jaar. We werken die uit aan de hand van drie pijlers die het fundament vormen van onze organisatie: de kwaliteit van de opleidingen (het vak leren), het kenniscentrum (leven lang leren) en de vitale vereniging. Met deze ambities anticiperen we op ontwikkelingen die de komende jaren belangrijk zijn in het veld van mentale zorg. Deze ontwikkelingen – en hoe ze CGT raken – schetsen we in het eerste hoofdstuk. De meerjarige strategische keuzes en ambities van de VGCT volgen in het hoofdstuk daarna.

De strategische keuzes en ambities zijn richtinggevend voor de ontwikkeling die we als vereniging in deze periode inzetten. We hebben daarbij gebruik gemaakt van input van alle gremia in de VGCT, inclusief de driejaarlijkse ledenenquête. Concrete acties nemen we op in de (nog te ontwikkelen) jaarplannen met bijbehorende begroting. Deze jaarplannen zullen vervolgens ook in concrete projectplannen worden uitgewerkt. Daarbij zullen ook de kernwaarden en het organisatorische kader van de VGCT in acht worden genomen. Deze zijn in de bijlage opgenomen.

Veel leesplezier!

CONTEXT EN ONTWIKKELINGEN

De missie: een mentaal gezonder Nederland op basis van de wetenschap

De missie van de VGCT is het leveren van een bijdrage aan een mentaal gezonder Nederland door het inzetten van wetenschappelijk bewezen effectieve psychologische (behandel)methoden op basis van de grondslagen van de cognitieve gedragstherapie. De cognitief gedragstherapie vormt daarbij niet alleen een verzameling effectieve interventies, maar ook een samenhangend vakgebied met een herkenbare professionele en wetenschappelijke identiteit. Deze identiteit komt tot uitdrukking in een systematische, toetsbare en transparante werkwijze en vormt de basis voor de wijze waarop CGT in verschillende contexten wordt toegepast, zowel in behandelpraktijken als op plekken waar het voorkómen van psychische klachten het uitgangspunt zijn. CGT biedt voor een brede groep cliënten met uiteenlopende problematiek – waaronder angststoornissen, dwangstoornissen, depressie en verslavingsproblematiek – bewezen effectieve en duurzame behandelopties. Daarmee beschikt CGT over een stevig wetenschappelijk fundament en de VGCT over een duidelijke maatschappelijke opdracht.

Inzet CGT voor preventie en hoogcomplexere problematiek

De geestelijke gezondheidszorg staat onder grote druk. De zorgvraag groeit, wachtlijsten lopen op en de betaalbaarheid en organiseerbaarheid van complexe zorg staan onder spanning. In deze context moet worden vastgesteld dat de potentie van CGT in het huidige zorgstelsel niet volledig wordt benut.

Die onderbenutting is zichtbaar op twee niveaus. In het voorveld worden leertheoretische principes en gedragswetenschappelijke kennis nog beperkt en niet systematisch ingezet. Juist hier ligt echter een grote kans. Door vroegtijdige inzet van gedragsveranderingsprincipes, laagdrempelige interventies en onderbouwde leefstijlinterventies kan psychische problematiek worden voorkomen of in ernst worden beperkt. Wanneer deze principes structureel worden toegepast in onderwijs, werk, eerstelijnszorg en publieke gezondheid, kan instroom in de gespecialiseerde ggz worden verminderd.

Aan het andere uiterste van het zorgcontinuüm bestaat bij complexe en meervoudige problematiek nog te vaak het hardnekkige misverstand dat CGT zich primair zou lenen voor enkelvoudige of lichtere problematiek en dat maatwerk moeilijk verenigbaar zou zijn met CGT. Dit doet geen recht aan de flexibiliteit, transdiagnostische toepasbaarheid en wetenschappelijke onderbouwing van CGT bij hoogcomplexere problematiek.

Een strategische versterking van CGT aan de twee uitersten van het zorgcontinuüm, preventie en hoogspecialistische behandeling, biedt perspectief op structurele verbetering van het stelsel. Deze benadering sluit aan bij de analyse in het interdepartementale beleidsrapport *Uit balans*, waarin wordt betoogd dat gerichte inzet van capaciteit noodzakelijk is om de zorg toekomstbestendig te maken. Dat de VGCT de komende jaren extra inzet op het versterken van de twee uitersten, neemt overigens niet weg dat we ook oog blijven houden voor de *common mental disorders* en voor specifieke doelgroepen bij al dan niet enkelvoudige problematiek.

Digitalisering en inzet van AI ter ondersteuning van zorgprofessionals

Digitalisering en de inzet van AI bieden aanvullende kansen om CGT-interventies toegankelijker en meer schaalbaar te maken en om professionals te ondersteunen in diagnostiek, monitoring en behandeling. Deze technologische ontwikkelingen kunnen bijdragen aan vermindering van druk op de zorg en aan vergroting van bereik. Tegelijkertijd zijn er ook risico's aan het gebruik van AI verbonden, wat des te meer betekent dat duidelijke professionele en ethische kaders nodig zijn. Voor de VGCT is dit extra van belang, aangezien veel e-healthmodules in met name de kortdurende zorg op CGT-principes zijn gebaseerd.

Samengevat bevindt het veld van mentale zorg zich in een periode van ingrijpende verandering en gaan we in dit meerjarige strategische beleidsplan op zoek naar hoe potentie van CGT zo goed mogelijk kan worden benut.

STRATEGISCHE KEUZES EN AMBITIES VGCT 2027-2029

In de volgende paragrafen zetten we de ambities van de VGCT voor de periode 2027-2029 uiteen. De toenemende zorgvraag, druk op capaciteit en noodzaak tot passende en doelmatige zorg vragen aanpassing en strategische keuzes van beleids-, beroeps-, cliënten- en kennisorganisaties, zo ook van de VGCT. We werken deze uit aan de hand van drie samenhangende, richtinggevende pijlers:

- Pijler 1 en pijler 2 gaan over respectievelijk het leren van het vak en het je blijven ontwikkelen in je vak. Daarbij wordt ingezet op:
  - o het uitbreiden van toepassingsgebieden, met nadruk op complexe zorg en preventie.
  - o het versterken van de wetenschappelijke attitude van professionals, zodat CGT evidence based en contextgevoelig wordt toegepast in het gehele zorgcontinuüm en (AI-)innovaties verantwoord worden ingezet.
- Pijler 3 gaat over het borgen van de stabiliteit, vitaliteit en organisatorische duurzaamheid van de vereniging als fundament onder deze ambities.
- In alle drie de pijlers is er aandacht voor het versterken van een duidelijke en eigentijdse identiteit van CGT, geworteld in een wetenschappelijke traditie en verbonden met actuele inzichten.

De drie pijlers maken duidelijk aan welke vernieuwingen de VGCT de komende jaren voorrang zal geven. Concrete acties worden uitgewerkt in de jaarplannen binnen deze beleidscyclus.

Pijler 1 – Kwaliteitsopleidingen en -registraties: het vak leren

De VGCT borgt hoogwaardige opleidingen en registraties, zodat professionals cognitieve gedragstherapie op een effectieve, verantwoorde en toekomstbestendige wijze kunnen toepassen. Dit vraagt om een doorlopende ontwikkeling van opleidingsinhoud, competentieprofielen en professionele standaarden.

Wetenschappelijke attitude als basis

De opleidingen zijn geworteld in de wetenschappelijke basis van de cognitieve gedragstherapie. Het ontwikkelen van een wetenschappelijke attitude vormt daarbij een kerncompetentie: professionals leren systematisch werken volgens het cognitief gedragstherapeutisch proces. Die houding stelt hen in staat om onderbouwde keuzes te maken, transparant te handelen en de effectiviteit van behandelingen inzichtelijk te maken, juist ook in situaties waarin problematiek complex en veranderlijk is.

Voor het ontwikkelen van deze attitude is een samenhangende en herkenbare leerlijn essentieel. De VGCT zet daarom in op een opleiding waarin de wetenschappelijke attitude, theoretische fundamenten en toepassingsvaardigheden expliciet met elkaar verbonden zijn.

De wetenschappelijke attitude omvat bovendien het vermogen om nieuwe ontwikkelingen zoals nieuwe behandelvormen en technologische ontwikkelingen, waaronder digitalisering en het gebruik van AI kritisch te beoordelen en verantwoord toe te passen, met name waar het gaat om wetenschappelijke evidentie, ethische overwegingen en klinische relevantie. De VGCT besteedt hier in de opleiding aandacht aan, zodat professionals innovatie op een verantwoorde en onderbouwde wijze kunnen integreren in hun handelen.

Van preventie tot complexe zorg

Voortbouwend op de in de context geschetste opgave om CGT breder en gericht in te zetten binnen het zorgcontinuüm, wordt het opleidingstraject zo ingericht dat opleidingen leren hoe dezelfde cognitief-gedragstherapeutische uitgangspunten toegepast kunnen worden in verschillende fasen van het zorgcontinuüm. Door de nadruk te leggen op het proces als basis, versterken we niet alleen de didactische kwaliteit van de opleiding, maar ook de positionering van CGT.

Om CGT-principes nadrukkelijker te benutten in het voorveld en bij te dragen aan het versterken van toegankelijkheid en preventie, zet de VGCT actief in op een bredere instroom van professionals uit het hbo-domein. Cognitief gedragstherapeutisch werkenden brengen een breed palet aan vooropleidingen en werksettings mee, die goed aansluiten bij inzet in laagdrempelige zorg en het voorveld. In de inrichting van opleiding en registratie wordt hier expliciet op aangesloten, zodat deze kwaliteiten optimaal worden benut en verder ontwikkeld. Daarnaast zet de VGCT in op een breder aanbod rondom preventiezorg in cursorisch onderwijs, zowel voor de registratie tot cgt'er als voor de registratie tot cgw'er.

Aan de andere kant van het zorgcontinuüm vraagt complexe en meervoudige problematiek om versterking van vakmanschap. In dergelijke situaties is het van belang dat professionals systematisch blijven werken volgens het cognitief gedragstherapeutisch proces, hun handelen expliciet onderbouwen en continu reflecteren op effectiviteit en behandelkeuzes. De VGCT borgt dit door expliciete aandacht voor het herkennen en corrigeren van misvattingen over CGT bij complexe problematiek, het voorkomen van therapeutische drift, het gebruik van monitoring en uitkomstmetingen en het continu evalueren en bijstellen van behandelingen.

Pijler 2 – Kenniscentrum voor CGT-kennis en nascholing: beter worden in je vak (een leven lang leren)

Als wetenschappelijke vereniging vervult de VGCT een sleutelrol in het ontwikkelen, duiden en doorontwikkelen van het vakgebied. Daarmee vormt de vereniging een schakel tussen wetenschap, praktijk en maatschappelijke ontwikkelingen. De VGCT positioneert zich daarbij expliciet als het kenniscentrum voor CGT, waarin kennisontwikkeling, kennisdeling en implementatie samenkomen. Dit doet de VGCT nadrukkelijk niet alleen, maar in samenwerking met kennisinstellingen, opleidingspartners en praktijkorganisaties.

Verbreiding naar preventie en verdieping bij complexiteit

Voortbouwend op de geschetste ontwikkelingen zet de VGCT in op het versterken van vakmanschap in preventie, vroege interventie en terugvalpreventie. De VGCT ondersteunt professionals in het toepassen van CGT-principes gericht op het bevorderen van mentale veerkracht en het voorkomen van psychische klachten, bijvoorbeeld op het gebied van stress en prestatiedruk, het omgaan met de invloed van digitalisering en sociale media, het versterken van copingvaardigheden en het normaliseren van schommelingen in psychisch functioneren.

Daarnaast wordt binnen het kennisaanbod expliciet aandacht besteed aan leertheoretische principes voor gedragsverandering, onder andere op het gebied van leefstijl, zoals voeding, bewegen, slaap en stressregulatie. Door deze kennis breder toepasbaar te maken, onder meer in de eerste lijn en bij risicogroepen, draagt de VGCT bij aan het versterken van zowel mentale als lichamelijke gezondheid.

Preventie richt zich daarbij niet alleen op cliënten, maar ook op professionals zelf. Werken binnen een onder druk staand zorgsysteem vraagt om reflectie, zelfzorg en het bewaken van professionele grenzen. Door hier expliciet aandacht aan te besteden, draagt de VGCT bij aan duurzame inzetbaarheid en het behoud van kwaliteit en vakmanschap.

In het licht van de toenemende complexiteit van de zorgvraag zet de VGCT in op verdere verdieping van vakmanschap en het doorbreken van het beeld dat CGT zich primair richt op enkelvoudige problematiek. Binnen het kennis- en nascholingsaanbod is daarom expliciet aandacht voor het werken met complexe casuïstiek, chroniciteit, contextuele factoren, transdiagnostische benaderingen en het leveren van maatwerk.

Wetenschappelijke attitude in de praktijk

De basis onder dit vakmanschap wordt gevormd door een sterke wetenschappelijke attitude. In een praktijk met steeds meer nieuwe behandelvormen, digitalisering en AI, en integratie van verschillende stromingen, is het vermogen om kritisch te reflecteren en onderbouwde keuzes te maken essentieel. De VGCT draagt bij aan het ontwikkelen van richtlijnen en zorgstandaarden en zet zich actief in voor de implementatie en toepassing daarvan. Daarnaast stimuleert de VGCT professionals om systematisch te werken volgens het cognitief gedragstherapeutisch proces. Dit stelt hen in staat om CGT verantwoord toe te passen, juist ook in complexe en onvoorspelbare situaties.

Pijler 3 Een vitale aantrekkelijke vereniging blijven met een duidelijke positie

De ontwikkelingen in het zorgstelsel en de verbreding van het toepassingsgebied van CGT vragen niet alleen om inhoudelijke versterking, maar ook om een duidelijke positionering van het vakgebied en een sterke, toekomstbestendige vereniging. De VGCT speelt hierin een centrale rol door de identiteit en zichtbaarheid van CGT te versterken en een vitale gemeenschap van professionals te verbinden en te ondersteunen.

Identiteit en profilering van CGT

Op basis van recente verkenningen zet de VGCT in op strategische keuzes die bijdragen aan een herkenbare en toekomstbestendige profilering, zonder concessies te doen aan de inhoudelijke kwaliteit en wetenschappelijke basis. Een sterke positionering helpt CGT ook in actuele en controversiële debatten over inrichting, effectiviteit en mensgerichtheid van psychologische zorg, waar zowel kansen voor vernieuwing als risico's van versmalling of polarisatie liggen.

Profilering van cgw'ers

Binnen deze positionering is de komende jaren nog extra expliciete aandacht voor de rol van cognitief gedragstherapeutisch werkers (cgw'ers) nodig. De VGCT zet in op het versterken van de herkenbaarheid en het zichtbaar maken van de specifieke deskundigheid van cgw'ers binnen het zorglandschap, zowel zelfstandig binnen preventie en lichtere zorgvormen als in samenwerking met cgt'ers bij complexe problematiek. Dit vraagt zowel om heldere rolafbakening en normstelling binnen de opleiding als om een herkenbare positionering richting cgt'ers, werkgevers, beleidsmakers en het bredere zorgveld. In samenwerking met partners, waaronder het hbo-netwerk, verkent de VGCT hoe deze rol duurzaam kan worden verankerd.

Ledenbinding en community

De positionering van CGT wordt gedragen door een sterke en actieve vereniging. De VGCT investeert daarom in het versterken van ledenbinding en het creëren van een betrokken en verbonden community, waarbij aandacht is voor de behoeften van verschillende doelgroepen binnen de vereniging. Dit gebeurt door het stimuleren van interactie, kennisdeling en participatie, het waarderen en ondersteunen van actieve leden en kaderleden en het ontwikkelen van toegankelijke vormen van ontmoeting, zowel fysiek als online.

Diversiteit, inclusiviteit en professionele cultuur

Een vitale en toekomstbestendige vereniging vraagt bovendien om een inclusieve en veilige, professionele omgeving. De VGCT bevordert deze omgeving door dit structureel te integreren in opleidingen, nascholing en beleidsontwikkeling.

Organisatie en randvoorwaarden

Een toekomstbestendige vereniging vraagt om passende organisatorische randvoorwaarden. In de komende periode zorgt de VGCT voor passende huisvesting die samenwerking, ontmoeting en efficiënt werken ondersteunt.

Kernwaarden

De VGCT geeft concreet invulling aan haar opdracht om bij te dragen aan een mentaal gezonder Nederland en aan de strategische versterking van CGT binnen het zorgstelsel. Dit doen we op basis van onze vier kernwaarden:

Maatschappelijk relevant

De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving stelt in haar advies *Met de stroom mee* dat het zorgstelsel meer adaptief en op samenwerking gericht zal moeten worden, omdat steeds meer burgers op dit moment niet meer de (geestelijke) zorg en ondersteuning krijgen waar zij volgens de wet wel recht op hebben. Deels is dit voor de VGCT een gegeven; deels zullen we vanwege ons streven maatschappelijk relevant te zijn ook voor verlichting van deze voor de zorg urgente situatie proberen te zorgen. Denk aan het verspreiden van kennis over behandelmethoden die wel/niet werken, het delen van kennis over digitale middelen die zowel kwaliteitverhogend als werkdrukverlichtend zijn of aan het bevorderen van kennis om de grondslagen van de cognitieve gedragstherapie toe te kunnen passen op het voorkómen van problemen en bevorderen van een gezonde leefstijl.

Wetenschappelijk

Als wetenschappelijke vereniging baseren we ons op (het meest recente) wetenschappelijke onderzoek op het vlak van gedrags- en cognitieve therapieën. Evidence based werken is voor de VGCT een belangrijk onderdeel daarvan. Dit kleurt ons bijvoorbeeld in de samenwerking met externe partijen. Over wat onder evidence based werken wordt verstaan, bestaan verschillende opvattingen. Als VGCT sluiten we aan bij de visie van de APA, die naast best beschikbare wetenschappelijke kennis ook de practice based ervaring van de professional en ervaringsdeskundigheid van de cliënt ziet als pijlers van evidence based zorg. Onderdeel van onze wetenschappelijke attitude is om intern en extern het gesprek over de betekenis van evidence based werken te blijven voeren.

Adaptief

We vinden het belangrijk ons (waar nodig) te blijven aanpassen aan de veranderende omgeving, veranderende behoeften van leden en nieuwe inzichten over (borging van) de kwaliteit van opleidingen en methoden en interventies in het beroepenveld.

Verbindend

De VGCT is gericht op het opbouwen van samenwerkingen met andere organisaties en stakeholders. Dit omvat het delen van kennis en middelen, het organiseren van gezamenlijke activiteiten en het werken aan gemeenschappelijke doelen, gericht op het bevorderen van de mentale gezondheid van mensen en kwaliteit van leven.

Algemene kaders

- De VGCT is een wetenschappelijke vereniging. Kennis en kunde m.b.t. wetenschappelijk onderbouwde, effectieve psychologische behandelmethoden, in bijzonder gebaseerd op de leertheorie en grondslagen van de CGT, staan centraal in wat leden van de VGCT in huis hebben en wat we als vereniging uitdragen.
- Registratie bij de VGCT moet gezien worden als een secundaire registratie, als een aanvulling op het primaire beroep en/of opleiding van leden.
- De VGCT is geen beroepsvereniging. We adviseren leden met het oog op hun beroepsbelang lid te zijn van een beroepsvereniging zoals het NIP, de NVP of andere soortgelijke verenigingen.
- Omdat leden lid zijn van meerdere verenigingen, meerdere registraties hebben en niet alleen CGT-behandelingen doen, verwachten zij van de VGCT een integrale blik, dus met oog voor hun andere kwalificaties en activiteiten en dat zaken als registraties/accreditaties en nascholingen efficiënt verlopen.
- De VGCT vervult de missie door het bevorderen van kwalitatieve en kwantitatieve groei van de vereniging. Als we een krachtige en grote vereniging zijn, stijgt onze maatschappelijke impact. Tevredenheid en betrokkenheid van leden en de kwaliteit van de CGT-beoefening staan hierin centraal.
- De VGCT richt zich op samenwerking en het smeden van sterke allianties in het werkveld om tot de resultaten te komen die we ambiëren. Leden op de werkvloer doen dat met collega's van verschillende opleidingen en gezindten en de vereniging doet dat met andere verenigingen, kennis- en opleidingsinstituten en patiëntenorganisaties.
- De VGCT streeft geen winst na. Niet op de contributies en niet op activiteiten. Mocht er incidenteel geld overblijven uit een activiteit, dan wordt dat geïnvesteerd in het uitvoeren van het beleidsplan.
- De VGCT beschikt over een financiële buffer om calamiteiten op te vangen. De opbrengst uit de contributies (na aftrek van de vaste lasten) komt grofweg voor twee-derde ten bate van de leden (beter worden in je vak) en voor een-derde ten bate van de maatschappelijke doelstellingen van de vereniging.